

Regeringen
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över Betänkande av postfinansieringsutredningen SOU 2023:4

Er beteckning: Fi2023/00486

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Hallands län instämmer i att den samhällsomfattande posttjänsten bör fortsätta att ha den nuvarande omfattningen och att PTS inte bör utse något företag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten när det gäller pakettjänster på paketmarknaden.

Länsstyrelsen instämmer i att brevdefinitionen i postlagen begränsas till att avse adresserade försändelser med kuvert eller annat omslag, som befordras genom en tjänst avsedd för skriftligt innehåll och som väger högst 2 kg samt vykort och liknande försändelser. Frågan är dock hur detta praktiskt ska genomföras och kontrolleras, vad gäller skriftligt innehåll.

Länsstyrelsen anser att det är samhällsviktigt att tillgodose pakettjänster i glesbefolkade delar av landet. Statliga ingripanden bör även bevaka att det sker på icke-diskriminerande villkor och till rimliga priser.

Länsstyrelsen instämmer i att kravet ändras så att breven ska delas ut inom tre arbetsdagar.

Länsstyrelsen instämmer i att kvalitetskravet på utdelning i tid ska vara högt, 95 procent. Det kommer att få ökad betydelse om tre befordringsdagar blir gällande. Det är viktigare att användaren kan vara säker på att brevet når rätt adressat vid utlovad tid. Även Länsstyrelsen ser att det finns behov av att kunna skicka och ta emot skriftliga meddelanden relativt snabbt även i framtiden. En alltför lång tid mellan en förfrågan och att personen får tillgång till en handling ses som en negativ utveckling i en ansvarstagande myndighetsutövning.

Länsstyrelsen avstyrker att finansiering av den samhällsomfattande posttjänsten ska ske genom ett procentuellt avdrag från en majoritet av de statliga myndigheternas förvaltningsanslag.

Med ledning av konsekvenser av förslagen förefaller det som att stora delar av Sveriges verksamheter kommer att behöva anpassa

verksamhetsutövning, effektivitet, kostnader och speciallösningar till vad posttjänsten kan leverera. Det går inte i linje med en posttjänst som ska finnas i hela landet, som är av god kvalitet och som innebär att alla användare kan ta emot postförsändelser och till rimliga priser för befordran kan avlämna sådana försändelser.

6.2 Försändelser med skriftliga meddelanden samt 7.4 Digital delaktighet

Sällan- och ickeanvändare av digitala tjänster är sammankopplad med demografiska och socioekonomiska faktorer såsom inkomst, utbildning och ålder. De äldsta i samhället, de ensamstående och de med lägst inkomst är grupper som i högre grad lever i ett utanförskap på olika sätt. I digitaliseringen riskerar de som inte använder internet ett dubbelt utanförskap enligt Internetstiftelsen. Personer med en funktionsvariation eller funktionsnedsättning behöver i högre grad digital hjälp.

Personer med låg digital delaktighet och digitalt utanförskap använder fysisk post i större utsträckning enligt PTS. Myndigheter behöver oftare ha kontakt med fysisk post med grupper som är socialt utsatta för ärendehandläggning och frågor om myndighetsutövning. Det kan vara äldre, människor som har försörjningsstöd, arbetssökande, asylsökande eller nyanlända som saknar svenskt personnummer och därmed tillgång till bank-id. Många av dessa grupper har inte möjlighet att få en säker digital brevlåda, eftersom det krävs bank-id för att registrera en sådan.

Utredningen konstaterar i konsekvenserna av förslagen att effekterna av en försämrad postservice påverkas av hur digitala användarna är. Vid en lägre postutdelningsfrekvens drabbas främst dessa grupper hårdast.

Det är viktigt att post och pakettjänst finnas att tillgå på icke-diskriminerande villkor och att statliga myndigheter kan ge den service och information som människorna behöver.

16.3.5 De flesta behoven kan hanteras med tredagarsbefordran

Länsstyrelsens bild är att området för brev inom vård och folkhälsa inte är tillräckligt utredd då utredaren skriver "...har ofta egna lösningar för intern brådskande post" samt "...kallelser och provsvar är i regel inte är brådskande". Det förefaller alltså ibland finnas behov av snabbare befordran, oklart i vilken omfattning.

Ur ett totalförsvarsperspektiv menar utredningen att det kan finnas behov av snabbare postgång. Detta då elektronisk kommunikation kan vara störd. Länsstyrelsen vill belysa vikten av en välfungerande postgång vid höjd beredskap ur ett försvarsviljeperspektiv. Det är

2023-05-15

1713-2023

oerhört viktigt att det finns möjlighet för närstående att ha en kontakt. En fungerande snabb postgång kan då ersätta elektronisk kommunikation. Detta kan minska risken för röjande signaler. Detta gäller även vid så kallad gråzon, där det kan vara störda förhållande även om det inte är höjd beredskap.

Utredningen konstaterar att samhället har behov av en snabbare brevtjänst än fyra och fem dagar. Även förslaget om tredagarsbefordran innebär en försämrad service för privatpersoner i hela landet men Länsstyrelsen anser att tre dagars befordringstid är rimligt, att tre dagar under normala omständigheter inte kommer att innebära menliga störningar i verksamheter för privatpersoner och myndigheter, särskilt som varannandagsutdelningen medför att hälften av breven kommer att delas ut inom två dagar och hälften inom tre.

16.5 Bör varjedagsutdelning återinföras i vissa delar av landet?

Länsstyrelsen instämmer i att kostnaderna för återinförd varjedagsutdelning i vissa delar av landet skulle bli alltför höga i förhållande till nyttan av den högre servicenivån.

18.6 Skild finansiering av olika tjänster eller av tjänster i olika delar av landet

Länsstyrelsen instämmer i att när marknaden till stor del är välfungerande inom pakettjänster så behövs ett statligt ingripande endast beträffande de delar av landet där pakettjänsterna inte håller en tillräckligt hög nivå. Länsstyrelsen instämmer i att i första hand använda en lösning där pakettjänster upphandlas lokalt för de delar av landet där de inte tillhandahålls av marknaden på ett godtagbart sätt medan brevtjänster finansieras genom statsstöd.

18.9 Finansieringskällor

Länsstyrelsen avstyrker att finansiering av den samhällsomfattande posttjänsten ska ske genom ett procentuellt avdrag från en majoritet av de statliga myndigheternas förvaltningsanslag. Länsstyrelsens uppfattning är princip två bör gälla; de områden som det departement som ansvarar för post, det vill säga Finansdepartementet, ska finansiera den samhällsomfattande posttjänsten, eftersom det är politiken för informationssamhället. Inom ramen för politiken för informationssamhället ligger även post. Skälet som av utredningen anges för att inte följa princip två är att områdets omfattning bedöms vara alltför litet, drygt två miljarder kronor totalt, för att ensamt bära hela finansieringen. Länsstyrelsen menar att det bör kunna lösas med direkt fördelning. Den tredje principen, att ta från specifika anslag eller

myndigheters anslag, verkar tämligen komplext, ologiskt och onödigt krånglig process att genomföra, vilket myndighetsområde som för närvarande har behov av posttjänst. Länsstyrelsen anser det troligt att hela samhället kommer att ha fortsatt behov av att skicka post, inte bara myndigheter.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Brittis Benzler med enhetschef Kristin Ovik som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Lovisa Ljungberg, ekonomichef Mats Nilsson och beredskapshandläggare Peter Palmér medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.